

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/33/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122202272
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122202272.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobkyne: W. D., R.. XX.X.XXXX, D. W. XXX/X, XXX XX N. R. C., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o. Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpenému: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, o primerané finančné zadost'učinenie 2.063,80 eur, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalobkyňa je p o v i n n á nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa svojou žalobou doručenou súdu dňa 04.03.2022 domáhala voči žalovanému zaplatenia primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 2.063,80 eur.

1.1 Svoju žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 29Csp/146/2020 bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľa úspešná. Žalobca (terajší žalovaný) si v pôvodnom konaní uplatňoval nárok na zaplatenie sumy 3 682,74 eur s príslušenstvom. Okresný súd Prešov žalobu v celom rozsahu zamietol, rozsudkom, sp.zn. 29Csp/146/2020, zo dňa 26.04.2021, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp.zn. 20CoCsp/22/2021, zo dňa 28.10.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť 07.12.2021. Súd rozhodol, že žalobu (terajšieho žalovaného) zamietla.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

- odôvodnenie 3.: „Právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa a.s. dňa 05.08.2016 uzatvorila so žalovanou zmluvu o splátkovom úvere v predmete poskytnutia spotrebného úveru vo výške 3.000 Eur s uvedením fixnej ročnej úrokovej sadzby 20,90%, výslednej výšky úrokovej sadzby po zohľadnení zľavy 19,40%, výšky splátky 62,60 Eur, splatnosti splátok vždy k 15. dňu kalendárneho mesiaca, termínu splatnosti prvej splátky 15.09.2016, konečnej splatnosti úveru 15.08.2024, počtu splátok 96, RPMN 21,54%, predpokladov použitých na výpočet RPMN, priemernej hodnoty RPMN 15,19%, celkovej čiastky spojenej s úverom 6.007,22 Eur a výšky odplaty 20,90%. Prílohou zmluvy boli aj štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere podpísanej žalovanou s uvedením doby trvania zmluvy - zmluva sa uzatvára na dobu určitú, a to na dobu úverového vzťahu až do vyporiadania všetkých záväzkov, ktoré vznikli na základe alebo v súvislosti s úverom.“

- odôvodnenie 19.: „Z ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o poskytnutí povoleného prečerpania sa za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.“

- odôvodnenie 20.: „Vychádzajúc z cit. zák. ust. (§ 7 zák. č. 129/2010 Z. z.) je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta veriteľom. Pokiaľ si veriteľ uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t. j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na veriteľovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 zák. č. 129/2010 Z. z. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Nepochybné kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zák. č. 110/2006 Z. z. a o priemerných výdajoch obyvateľstva a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (Najvyšší súd ČR pod sp. zn. 33Cdo/2178/2018).“

- odôvodnenie 22.: „Žalobca napriek výzve súdu nepredložil listiny preukazujúce, že žalovaná pôvodnému veriteľovi pred uzatvorením zmluvy o splátkovom úvere deklarovala vyššie uvedený príjem; ďalej jeho overenie z verejne dostupných registrov; vrátane informácií o jej rodinnom stave, počte vyživovacích povinností a výške výdavkov.“

odôvodnenie 23.: „Skutočnosť, že právny predchodca žalobcu neoveril úvery schopnosť žalovanej prostredníctvom verejne dostupných registrov, je preukázaná výpisom z úverového registra predloženého žalobcom na č. I. 97, z ktorého nesporne vyplýva, že bol vyžiadaný po dátume predmetnej zmluvy o splátkovom úvere, keďže v ňom figurujú aj úverové vzťahy, ktoré boli uzatvorené po dátume predmetnej zmluvy.“

- odôvodnenie 26.: „Keďže právny predchodca žalobcu v súvislosti s overovaním bonity žalovanej pri poskytnutí predmetného úveru nemal k dispozícii všetky relevantné údaje o jej rodinnom stave, počte vyživovacích povinností, výške príjmu, ako aj výške celkového objemu jej výdavkov, došlo tak k naplneniu hypotézy právnej normy ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., na základe ktorej je potrebné posúdiť konanie právneho predchodcu žalobcu ako hrubé porušenie jeho povinnosti overiť si schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa predmetný úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a súčasne nemohol požadovať jednorázové splatenie spotrebiteľského úveru.“

- odôvodnenie 31.: „Keďže právny predchodca žalobcu pre porušenie odbornej starostlivosti v zmysle ust. § 7 zák. č. 129/2010 Z.z., nebol oprávnený predčasne zosplatiť, potom zo strany žalobcu nebolo preukázané splnenie zákonnej podmienky platného postúpenia pohľadávky zo spotrebiteľského úveru v zmysle ust. § 17 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. Pokiaľ právny predchodca žalobcu pred postúpením pohľadávky predmetný úverový vzťah neukončil platne, potom žalobca nemohol platne nadobudnúť pohľadávku, ktorá je predmetom konania a bez platného postúpenia záväzku nie je na strane žalobcu ani dostatok aktívnej vecnej legitímácie.“

- odôvodnenie 32.: „Na základe uvedených skutočností, preto súd I. inštancie predmetnú žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na uplatnenie si predmetnej pohľadávky z dôvodu nepreukázania jej platného postúpenia v zmysle ust. § 17 zák. č. 129/2010 Z.z.“

Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadostučinenie (ďalej aj len „PFZ“) za porušenie svojich spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Na Zmluvu o splátkovom úvere, č. 5117082663, zo dňa 05.08.2016, jej bol poskytnutý úver vo výške 3.000,- eur, pričom ku dňu podania žaloby mala uhradené splátky vo výške 1.381,06 eur. Žalobca (terajší žalovaný) sa žalobou zo dňa 26.06.2020, domáhal zaplata 3.682,74 eura, a keďže na predmetný úver zaplatila 1.381,06 eur, mal žalobca (terajší žalovaný) nárok len na doplatenie istiny, vo výške 1.618,94 eur (3.000,- € - 1 381,06 € = 1.618,94 eur). Žalovaný sa tak na jej úkor chcel žalobou obohatiť o sumu 2.063,80 eur (3.682,74 € - 1.618,94 € = 2.063,80 €). Keďže je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, došlo k splneniu hypotézy vyššie citovanej právnej normy, primerané finančné zadostučinenie požaduje vo výške 2.063,80 eur, pričom nárok tak ako ho požaduje, zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný sa na jej úkor chcel bezdôvodne obohatiť o sumu 2.063,80 eur.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a navrhol ju zamietnuť.

2.1 Žalovaný vo svojom vyjadrení namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie v konaní, nakoľko, ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku OS Prešov ako aj KS Prešov, žalovaný sa nedopustil porušenia spotrebiteľských práv žalobkyne a žalovaného nemožno považovať za osobu, ktorá by za porušenie spotrebiteľských práv žalobcu zodpovedala. Zákonodarca v ustanovení § 3 ods. 5 ZoOS

jednoznačne stanovuje, že spotrebiteľ sa môže domáhať ochrany svojho práva na súde a ak takéto porušenie práva úspešne uplatní, potom má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za takéto porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej ZoOS alebo osobitnými predpismi zodpovedá. Žalovaný nie je subjektom, ktorý so žalobkyňou uzatvoril zmluvu č. 5117082663 (ďalej aj „Zmluva“), na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý spotrebiteľský úver, a s ohľadom na odôvodnenie rozsudku OS Prešov a KS Prešov ani nikdy so žalobkyňou nebol v zmluvnom vzťahu, ani voči nej nevlastnil pohľadávku, nakoľko predmetom postúpenia bola pohľadávka, ktorá nemohla byť postúpená. Z odôvodnenia rozsudku OS Prešov a KS Prešov je zrejmé, že pohľadávka v čase postúpenia neexistovala v takom rozsahu, v akom mala byť postúpená a preto bol žalovaný len domnelým veriteľom žalobcu. Neplatnosť zmluvy o postúpení zo dňa 09.12.2019 teda determinuje hneď niekoľko faktorov. Na žalobcu mala byť titulom Zmluvy postúpená pohľadávka vo výške 3.682,74 eur (pozostávajúca z istiny 2.688,- € a príslušenstva 994,74 €). Z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru zo Zmluvy však nemohol byť predmetom postúpenia úrok a poplatky z ktorých postúpené príslušenstvo pozostáva. Zo zmluvy o postúpení potom vyplýva, že sa postupoval neexistujúci nárok, nakoľko pohľadávka v postupovanej výške neexistuje. Zároveň nedošlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, nakoľko ako súd v predchádzajúcom konaní právne uzavrel, veriteľ - banka neskúmal riadne bonitu v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z.. Na základe uvedeného má žalovaný za to, že nie je v tomto konaní pasívne vecne legitimovaný, nakoľko ho nemožno považovať za osobu, ktorá by za porušenie spotrebiteľských práv žalobcu zodpovedala. V súvislosti s uplatnením odkúpenej pohľadávky pred súdom nevznikla konaním žalovaného žalobkyňi žiadna ujma a ani neboli porušené žiadne spotrebiteľské práva žalobcu a preto nebola naplnená hypotéza § 3 ods. 5 ZoOS - žalovaný totiž nie je poruшитelom spotrebiteľských práv žalobkyne, resp. neexistuje ani žiadny zákonný dôvod na to, aby zodpovedal za porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne, ako to vyžaduje zákonodarca v predmetnom ustanovení § 3 ods. 5 ZoOS. Pri výklade ustanovenia § 3 ods. 5 ZoOS je podľa názoru žalovaného nevyhnutné, aj v záujme eliminácie jeho možného zneužitia, sledovať jeho účel. Zákonodarca podľa názoru žalovaného uvedeným ustanovením nesledoval to, aby dôsledkom akejkoľvek úspešnej obrany spotrebiteľa v spore bol automaticky vznik nároku na finančné zadosťučinenie. Ak by však súdy začali vykladať ust. § 3 ods. 5 ZoOS tak, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie vzniká spotrebiteľovi pri úspešnej obrane v súdnom konaní, potom jednoznačne upierajú veriteľom (hoci aj domnelým) ich právo na súdnu ochranu a možnosť uplatnenia hoci aj domnelého práva bez rizika, že v prípade prehry v spore budú okrem trov konania protistrán znášať aj absolútne nespravodlivé finančné zadosťučinenie za situácie, kedy ich konaním nevznikla protistrane žiadna ujma a ani nedošlo k porušeniu žiadnych spotrebiteľských práv, len k realizácii ústavného práva na súdnu ochranu. Primerané finančné zadosťučinenie je podľa názoru žalovaného na mieste ako osobitná kompenzácia nemajetkovej ujmy vzniknutej spotrebiteľovi v konkrétnej situácii, pričom takáto ujma musí byť nie len tvrdená, ale aj preukázaná. Žalobkyňi, ako spotrebiteľovi, OS Prešov ako aj KS Prešov v predchádzajúcom súdnom konaní poskytol súdnu ochranu z úradnej moci. Žalovaný teda iniciovaním uvedeného konania, resp. ostatnými úkonmi v súvislosti s odkúpením domnejšej pohľadávky nielenže neporušil žiadne spotrebiteľské práva žalobkyne, ale ani jej nespôsobil žiadnu ujmu. Žalovaný zároveň uvádza, že je potrebné dôrazne odmietnuť ničím nepodloženú výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú žalobkyňa požaduje. Žalobkyňa ako dlžníka uhradila titulom Zmluvy (na istinu) sumu 1.381,06 eur, pričom poskytnutých jej bolo titulom úveru 3.000,- eur. Neuhradená suma na istine je tak 1.618,94 eur, o ktoré sa žalobkyňa bezdôvodne obohatila, nakoľko tieto nikdy titulom úveru žalovanému resp. pôvodnému veriteľovi nevrátila. Neobstojí pritom ani vyfabulované a ničím nepodložené tvrdenie žalobkyne o tom, že „strpiet“ (pôvodné) súdne konanie, nakoľko sa na ňom zúčastnila len čo do podania odporu a aj tento bol nadbytočný, vzhľadom na dôvody meritórneho rozhodnutia vo veci, založeného na odlišnej argumentácii, ktorú zastali súdy z úradnej povinnosti. Primerané finančné zadosťučinenie nemá mať povahu sankcie za primárne porušenie spotrebiteľského práva, keďže nie je konštruované za jeho primárne porušenie (nárok naň nevzniká za prvotné porušenie práva alebo povinnosti zodpovednou osobou), ale len, tak ako to výslovne vyplýva aj z jeho označenia, povahu zadosťučinenia (odmeny) za aktivitu spotrebiteľa a jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní. Uplatnením práva pritom podľa prevažujúcej súdnej praxe nemožno rozumieť vždy (výlučne) iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale výnimočne je takým aj účinná obrana (aktivita) spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

3. Žalobkyňa v replike uviedla, že danom prípade šlo o reálnu hrozbu vzniku ujmy, keďže žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Z dikcie citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a odôvodnenia dovolacieho súdu je zrejmé, že zákonodarca vôbec nestanovil podmienka

vzniku, resp. preukazovania akejkoľvek ujmy. Z východísk, na ktorých v sporoch o primerané finančné zadosťučinenie stavia žalovaný posudzovanie pasívnej vecnej legitímácie vyplýva, že postupník nemôže byť nikdy porušovateľom spotrebiteľských noriem, a preto ho nemožno zaviazat' ani na povinnosť zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie úspešnému spotrebiteľovi. Rozsudkom prvoinštančného súdu vydaným v základnom konaní bol práve žalovaný identifikovaný ako subjekt, ktorý porušil spotrebiteľské práva a povinnosti ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Žalovaný ako subjekt podnikajúci v oblasti spotrebiteľského práva nepostupoval s odbornou starostlivosťou, pohľadávku od právneho predchodcu odkúpil v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách spolu so všetkými právami a povinnosťami a domáhal sa zaplata pohľadávky skrz súdne konanie. Žalovaný ako inkasná spoločnosť je povinný rovnako ako banka postupovať s odbornou starostlivosťou, čo však nedodržiaval a uplatňoval si voči spotrebiteľovi pohľadávku v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný v základnom konaní neprejavil žiadnu sebareflexiu, ale súdne konanie sa snažil využiť vo svoj prospech, avšak výsledok základného konania dokazuje, že toto jeho právo súdiť sa, nemalo oporu v hmotnom práve, hoci už má skúsenosti a vedomosti z iných rovnakých súdnych konaní o nesprávnosti svojej obrany, v ktorých už bol so svojimi právnymi názormi neúspešný. Práve postupom, keď žalovaný nenáležitými prostriedkami procesnej obrany popieral jej nárok, vyvolal jej stresové situácie. Zákonnou povinnosťou dodávateľa je postupovať s odbornou starostlivosťou a nie „skúšať“ súdnu moc, či bude v konaní voči spotrebiteľovi úspešný. Z tohto dôvodu ako určitý sankčný mechanizmus zákonodarca zaviedol inštitút PFZ, ktorý má za cieľ individuálne a generálne eliminovať nekalú ziskuchtivosť dodávateľov. Pri analogickom použití terminológie trestného práva by sa mali pri úvahách o výške PFZ zohľadňovať v neprospech dodávateľov ich postupy voči spotrebiteľom, tzv. špeciálnu recidívu dodávateľov. Skutočnosť, že žalovaný spotrebiteľskú zmluvu nekoncepcoval, žalovaného ako nadobúdateľa pohľadávky vzhľadom na merito sporu neliberuje a nezabavuje zodpovednosti za porušenie svojich zákonných povinností. Tvrdenia žalovaného považuje za alibistické s cieľom vyhnúť sa akýmkoľvek spôsobom zodpovednosti za porušenie spotrebiteľských práv a povinností. Na základe postúpenia pohľadávky a následne jej uplatňovaním v súdnom konaní je zrejmé, že žalovaný je zmluvnou stranou, pričom fakticky vykonával práva veriteľa z úveru. Práve žalovaný je subjektom, ktorý voči nej požadoval úhradu sumy 3.682,74 eur s príslušenstvom. Žalovaný sa teda domáhal zaplata pohľadávky a bol subjektom, ktorý bol oprávnený prijímať plnenie z úveru. Ak žalovaný na jednej strane seba označil v základnom konaní za subjekt, ktorý z pozície veriteľa požadoval zaplata pohľadávky, tak na druhej strane ostáva jeho vecná legitímácia zachovaná aj v prípade, ak žaloba týkajúca sa spotrebiteľskej zmluvy smeruje voči nemu ako žalovanému. Žalovaný bol zmluvnou stranou zmluvy o postúpení pohľadávky, preto je taktiež zodpovedný za jej perfektnosť. Porušením primárnej povinnosti zo strany žalovaného došlo k vzniku sekundárneho zákonného následku v podobe zamietnutia žaloby. Následné uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia na súde je len následkom vyplývajúcim z bezdôvodného ohrozenia práv spotrebiteľa spôsobilého privodiť mu ujmu. V žiadnom prípade nemožno nárok na náhradu trov konania (ktoré ani neboli v základnom konaní priznané) a nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia stotožňovať alebo považovať za „výhodu“, ale za „sankčný následok“ plynúci z procesného neúspechu v základnom konaní, ktorým boli sanované len nevyhnutné náklady strany sporu súvisiace s civilným konaním. pripustením argumentácie žalovaného by ním konštatovaný právny stav viedol len k špekulatívnym konaniam dodávateľov, ktorí by v snahe vyhnúť sa zodpovednosti za svoje konanie, sofistickovane postupovali svoje pohľadávky zo spotrebiteľských zmlúv, a takto by skúšajúc súdnu moc, najmä cez návrhy na vydanie platobného rozkazu, vymáhali nedôvodné a nezákonné pohľadávky, čakajúc či sa spotrebiteľ ako obyčajný občan bude aktívne brániť alebo voči mocensky silnejšiemu dodávateľovi rezignuje. Primeranosť sumy 2.063,80 eur je vzhľadom najmä na postoj žalovaného, množstvo a intenzitu porušení spotrebiteľských noriem evidentne daná. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil alebo mienil spôsobiť porušením spotrebiteľského práva. Pokiaľ žalovaný vo vyjadrení uvádza, že konám špekulatívne a v rozpore s dobrými mravmi, s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vydané priamo voči žalovanému, je potrebné práve žalovaného považovať za subjekt, ktorý už dlhodobo nerešpektuje právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov a Ústavného súdu SR.

4. Súd vykonal dokazovanie listinami (rozsudok Okresného súdu Prešov, č.k. 15Csp/2/2020-76), ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

4.1 Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 26.04.2021, č.k. 29Csp1462/2020-113, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.10.2021, č.k. 20CoCsp/22/2021-154, žalobu zamietol.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

5. Žalobkyňa sa podanou žalobou voči žalovanému domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 2.063,80 eur z dôvodu, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov si úspešne uplatnila porušenie práva spotrebiteľa, kde súd rozhodol, že úver nebol právny predchodca žalovaného. Žalovaný uvedený nárok poprel, pretože mal za to, že neboli preukázané predpoklady § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, a to, že žalobkyňa si úspešne uplatnila porušenie práva v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 29Csp/146/2020, nakoľko mal za to, že žaloba v predmetnom konaní bola zamietnutá z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu, v tomto konaní žalovaného.

6. Uplatňovaný nárok si žalobkyňa uplatnila z titulu § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., podľa ktorého citované ustanovenie upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadostučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho kto za toto porušenie zodpovedá. Cieľom finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zák. č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto spôsobenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadostučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, stačí ak tu taká ujma hrozí. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla.

7. Logickým a gramatickým výkladom súd prvej inštancie dospel k názoru, že týmito osobitnými predpismi sú predpisy slúžiace na ochranu spotrebiteľov, ktorým je napríklad zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ale aj všeobecný právny predpis, ktorým je Občiansky zákonník, ale z neho len osobitné ustanovenia § 52 až 54, ktoré sa týkajú spotrebiteľských zmlúv, pretože tieto ustanovenia sa považujú za lex specialis ku všetkým ostatným právnym predpisom. Logicky spomínané porušenie práva či povinnosti musí súvisieť s normami na ochranu práv spotrebiteľov, preto je nárok zakomponovaný do zákona o ochrane spotrebiteľa. Ak by zákonodarca mienil porušenie akéhokoľvek predpisu ako zákonnú podmienku pre úspešné uplatnenie daného nároku, viedol by to v texte zákonného ustanovenia a použil by inú formuláciu (porušenia práva, či povinnosti ustanovenej akýmkoľvek právnym predpisom), ale v zákone jasne vymedzil toto porušenie a nepoužil spomínanú všeobecnú formuláciu.

8. V pôvodnom konaní súd žalobu zamietol z dôvodu, že pri posúdení ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách bolo preukázané, že v tomto prípade nedošlo k porušeniu ustanovenia žiadneho osobitného právneho predpisu zameraného len na ochranu spotrebiteľa, ale právneho predpisu všeobecne upravujúceho vzťah medzi bankou a klientom a v tomto prípade tak žiadnemu porušeniu práv žalobkyne, či povinnosti vo vzťahu k nej zo strany žalovaného nedošlo. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už a) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej b) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve c nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným

predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu. Ustanovením § 92 ods.8 zákona o bankách sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu. Uvedené porušenie povinnosti v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia o bankách teda nie je možné posúdiť ako dostatočné splnenie povinnosti o porušení práv alebo povinnosti ustanovenej vo vzťahu k spotrebiteľovi osobitným predpisom pre uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia na základe ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2017 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

9. Súd teda skúmal, či žalobkyňa si úspešne uplatnila porušenie práva v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 29Csp/146/2010 a na odvolacom súde pod sp.zn. 20CoCsp/22/2021. Z pripojených rozsudkov súd zistil, že v tomto konaní bola podaná žaloba zo strany v tomto konaní žalovaného, nie zo strany žalobkyne. Teda žalobu nepodala žalobkyňa, ktorá by si výslovne podanou žalobou uplatnila porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti zo strany žalovaného. Taktiež z obsahu rozsudkov vyplýva, že súd žalobu zamietol z dôvodu, že nebola preukázaná aktívna legitímácia žalobcu (v tomto konaní žalovaného) na podanie žaloby. V dôsledku nespĺnenia hmotnoprávných podmienok na podanie žaloby bola žaloba zamietnutá. Keďže teda neboli splnené podmienky ustanovené v § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., súd mal za to, že nie sú splnené predpoklady na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, a preto súd žalobu zamietol (obdobne rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 25Co/12/2018 z 21.08. 2018).

10. Navyše má zato, že v tomto spore žalovanému chýba vecná pasívna legitímácia vzhľadom na to, že v zmysle § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. V pôvodnom konaní bolo posúdené, že postupca, t.j. Slovenská sporiteľňa, a.s., porušila zákon pri postupovaní pohľadávky na žalovaného, keďže si neoverila bonitu žalobkyne. Toto porušenie teda nespôsobil žalovaný, ale Slovenská sporiteľňa, a.s., a preto žalovaný nemôže niesť zodpovednosť za to, čo porušil iný subjekt, teda v tomto prípade postupca.

a. trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Keďže žaloba bola zamietnutá, v tomto konaní bol v plnom rozsahu úspešný žalovaný. Súd sa zaoberal okolnosťou, či neprichádzajú do úvahy dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie úspešnému žalovanému na náhrady trov konania. Súd však zistil, že v konaní žalobkyňa bola zastúpená právnym zástupcom, ktorý má poskytovať účinnú právnu pomoc. Samotný žalovaný v písomnom vyjadrení poukazoval žalobkyňi, resp. právnenému zástupcovi žalobkyne, že žaloba nie je dôvodná pre nespĺnenie predpokladov uvedených v § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., avšak napriek tomuto vyjadreniu právny zástupca žalobkyne na podanej žalobe trval. Navyše, keďže žalobkyňa je zastúpená právnym zástupcom, ktorý má právnické vzdelanie, musela porozumieť obsahu rozsudku, na základe ktorého sa domáhala primeraného finančného zadosťučinenia, z obsahu ktorého vyplýva, že žaloba bola zamietnutá z dôvodu, že súd nemal preukázané naplnenie hmotnoprávných predpokladov na podanie žaloby, a to chýbajúcej aktívnej vecnej legitímácie, teda jednoznačne bolo preukázané, že žaloba nebola zamietnutá z dôvodu porušenia práv spotrebiteľa žalovaným, ale z dôvodu nespĺnenia hmotno-právných podmienok. Z tohto dôvodu súd priznal žalovanému plnú náhradu trov konania voči žalobkyne. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinná strana dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.